

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

Factors Affecting the Engagement of Graduate Students to Faculty of Tropical Medicine, Mahidol University

อารี บัวแพร¹ จุฑามาศ ชัยวรพร² ศิวพร พิสิษฐ์ศักดิ์³

Aree Bauprae, Chutamas Chaiworaporn, Sivaporn Pisitsak

บทคัดย่อวิจัย

ความผูกพันองค์กรของนักศึกษาต่อสถาบันการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นความรู้สึกระงับใจศรัทธา ภาคภูมิใจ ตั้งใจและพร้อมที่จะใช้ความพยายามที่มีอยู่ของบุคคลเพื่อสร้างชื่อเสียงที่ดีแก่สถาบันการศึกษานั้น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความผูกพันและปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันของนักศึกษาลัทธิศูทรนานาชาติต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ประชากรศึกษาเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรนานาชาติ ที่ยังคงสภาพนักศึกษาในรอบปีการศึกษา 2557 จำนวน 172 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบตอบด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าไคส์-แควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะเวชศาสตร์เขตร้อนส่วนใหญ่ มีความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 51.2 เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความทุ่มเทต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนและมีความศรัทธาต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 50.6 และ 50.0 ตามลำดับ และมีความจงรักภักดีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.4 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่ง มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนโดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.022$) แรงจูงใจในการเข้าศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับปานกลาง ($p\text{-value} = 0.001$, $r = 0.687$) และเมื่อจำแนกรายด้านพบว่าความคาดหวังในการศึกษาและการประกอบอาชีพ เหตุผลส่วนตัวและการสนับสนุนการศึกษามีความสัมพันธ์กับความผูกพันในเชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.731$ และ 0.631 ตามลำดับ) ทศนคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.848$) และมีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.790$, 0.786 และ 0.765 ตามลำดับ)

^{1,3} ตำแหน่งนักวิชาการการศึกษา สำนักงานบริหารการศึกษา คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

² ตำแหน่งนักวิชาการศึกษาคำาญการ สำนักงานบริหารการศึกษา คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

และความพึงพอใจโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.788$) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับความศรัทธา ความจงรักภักดีและความทุ่มเท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.772$, 0.704 , 0.700 ตามลำดับ) สัมพันธภาพโดยรวมระหว่างความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนกับความศรัทธา ความทุ่มเทและความจงรักภักดี มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.715$, 0.699 , 0.681 , ตามลำดับ)

ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างความผูกพันต่อสถาบันแก่นักศึกษาเพิ่มขึ้นโดยผู้บริหารควรกำหนดแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับช่องทางและกิจกรรมสร้างความผูกพันต่อองค์กรแก่นักศึกษา กำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างกิจกรรมระหว่างศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่าเพิ่มขึ้น จัดบริการวิชาการ โดยกำหนดกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ จัดสภาพสิ่งแวดล้อม และอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: ความผูกพัน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

The engagement between students and education institutes is significant since it represents impression, faith, pride, determination, and readiness of individuals to exert their efforts in bringing about fame for each education institute. The objective of this study is to explore levels of engagement and factors affecting the engagement of students of the international program towards the Faculty of Tropical Medicine, Mahidol University. The subjects include 172 postgraduate students of the international program who maintain a student status in the academic year 2014. The data were collected by self-administered questionnaires. The data analysis was made by SPSS program, comprising percentage, arithmetic mean, and standard deviation. The relationship was analyzed by Chi-square and Pearson's correlation coefficient.

The results of the study revealed that majority of students of the Faculty of Tropical Medicine had a high level of engagement towards the Faculty of Tropical Medicine (51.2%). When classifying into each category, it was found that students' dedication and faith to the Faculty of Tropical Medicine were at a high level (50.6% and 50.0%, respectively), while the highest level belonged to their loyalty towards the Faculty of Tropical Medicine (49.4%). Personal factors, namely, title, was associated with the overall engagement towards the Faculty of Tropical Medicine with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.022$). Motivation to study was positively associated with the engagement towards the Faculty of Tropical Medicine at a moderate level ($p\text{-value} = 0.001$, $r=0.687$). When classifying into each category, it was found that education and career expectations, personal rationale and educational support were positively

associated with the engagement at a moderate level ($r=0.731$ and 0.631 , respectively). Attitudes were positively associated with the engagement towards the Faculty of Tropical Medicine at a high level with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.848$), as well as being related to faith, dedication, and loyalty with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.790$, 0.786 and 0.765 , respectively). In addition, overall satisfaction was positively associated with the engagement towards the Faculty of Tropical Medicine at a high level with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.788$). Satisfaction was high positively associated with faith, loyalty and dedication with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.772$, 0.704 , 0.700 , respectively). Overall association was positively associated with the engagement towards the Faculty of Tropical Medicine at a high level with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.759$). Overall association was high positively associated with faith, dedication and loyalty with a 0.05 level of statistical significance ($p\text{-value} = 0.000$, $r = 0.715$, 0.699 , 0.681 , respectively).

Regarding the recommendations from the study, the engagement between students and the institute should be enhanced. In this regard, administrators should establish the operating plan regarding channels and activities for strengthening the engagement between students and the institute, determine the public relations approach and promote more activities involving both current students and alumni, provide academic services by increasingly holding activities for enhancing learning experiences, arranging the environment, and facilitating students.

Keywords: Engagement, Graduate students, Faculty Tropical Medicine, Mahidol University

หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สถาบันระดับอุดมศึกษาต้องเผชิญกับสภาพการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจากปัจจัยด้านกระแสโลกาภิวัตน์ และการเปิดเสรีทางการค้า รวมทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีอิทธิพลต่อสถาบันอุดมศึกษาไทย ส่งเสริมและกระตุ้นให้เป็นการค้ามากขึ้น สนองตอบต่อตลาดมากขึ้น ทำให้สถาบันระดับอุดมศึกษาต้องมีการแข่งขัน ให้เกิดแรงจูงใจในเข้าศึกษาในสถาบัน เนื่องจากคนมองเห็นว่าการศึกษาคือเรื่องสำคัญลำดับต้นๆ สำหรับชีวิต

แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาของ ทินโต (Tinto, 1975 อ้างถึงใน ดลฤดี เพชรขำ และ นันทิกา อนันต์ชัยพัทธ์นา, 2552) กล่าวว่า เหตุจูงใจในการศึกษาให้สำเร็จมี 3 ประการ ได้แก่

1. การวางแผนในการศึกษา
2. ความคาดหวังในการศึกษา
3. ความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอนาคต

เพราะสิ่งเหล่านี้ จะมีอิทธิพลต่อการศึกษาค้นคว้าและพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการที่จะคงอยู่ในสถาบันของนักศึกษาต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติต่อสถาบัน และ พัฒนาการทางวิชาการของนิวคอมบ์ (Newcomb, 1954 อ้างถึงใน ดลฤดี เพชรขำว้าง และนันทิกา อนันต์ชัยพัทนา, 2552) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกโน้มเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ บุคคลจะแสดงทัศนคติทางพฤติกรรมเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การแสดงออกในลักษณะความพึงพอใจ เห็นด้วย หรือชอบในสิ่งนั้น ซึ่งจะทำให้อยากเข้าหา หรือเข้าไปใกล้สิ่งนั้น ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ทัศนคติทางบวก (Positive Attitude)

2. การแสดงออกถึงความไม่พอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้อยากอยู่ห่างสิ่งนั้น ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ทัศนคติทางลบ (Negative Attitude)

3. การแสดงออกในลักษณะเฉยๆ หรือไม่ชอบ เรียกว่า ทัศนคติแบบกลางๆ

คณะเวชศาสตร์เขตร้อนเป็นสถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยเป็นคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินการก่อตั้งโดยการริเริ่มของศาสตราจารย์นายแพทย์จำลอง หาริณสูต และศาสตราจารย์แพทย์หญิงคุณหญิงตระหนักจิต หาริณสูต เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2503 จากแนวคิดที่ว่าหลักสูตรแพทยศาสตร์ของไทยในขณะนั้นไม่มีการเรียนการสอนเฉพาะทางโรคเขตร้อน จึงจัดตั้งคณะอายุรศาสตร์เขตร้อน (ซีโอดีเอ็ม) อยู่ในสังกัดของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหิดลในปัจจุบัน) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอนและอบรมแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ให้มีความรู้ความชำนาญในการบำบัด รักษาและป้องกันโรคเขตร้อน ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อแก้ปัญหาโรคเขตร้อนซึ่งเป็นปัญหาสาธารณสุขของประเทศ พร้อมทั้งให้บริการรักษาผู้ป่วย รับผิดชอบให้คำแนะนำแก่แพทย์และสถาบันการแพทย์ต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องโรคเขตร้อน (รายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐาน

คุณภาพการศึกษา เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) คณะเวชศาสตร์เขตร้อน, 2557: 1)

คณะเวชศาสตร์เขตร้อน ได้จัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ตลอดระยะเวลายาวนานกว่า 50 ปี ผลิตบัณฑิตทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นจำนวนมากปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบันหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มีจำนวน 9 หลักสูตรได้แก่

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาอายุรศาสตร์เขตร้อนและสุขวิทยา [Graduate Diploma in Tropical Medicine and Hygiene: (D.T.M. & H.)]
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ชีวเวชและสุขภาพ [Graduate Diploma Program in Biomedical and Health Informatics: (Grad. Dip. Biomedical and Health Informatics)]
3. หลักสูตรอายุรศาสตร์เขตร้อนคลินิกมหาบัณฑิต [Master of Clinical Tropical Medicine (M.C.T.M.)]
4. หลักสูตรกุมารเวชศาสตร์เขตร้อนคลินิกมหาบัณฑิต สาขาวิชากุมารเวชศาสตร์เขตร้อน [Master of Clinical Tropical Medicine Program in Tropical Pediatrics (M.C.T.M. (Tropical Pediatrics))]
5. หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ชีวเวชและสุขภาพ [Master of Science Program in Biomedical and Health Informatics: M.Sc. (Biomedical and Health Informatics)]
6. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอายุรศาสตร์เขตร้อน [Master of Science Program in Tropical Medicine: (M.Sc. (Trop. Med.))]
7. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาอายุรศาสตร์เขตร้อน [Doctor of Philosophy Program in Tropical Medicine: (Ph.D. (Trop. Med.))]
8. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาอายุรศาสตร์เขตร้อนคลินิก [Doctor of Philosophy Program in Clinical Tropical Medicine: (Ph.D. (Clin.Trop.

Med.)] และ 9. หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาอนามัยโรงเรียน [Master of Science (School Health): M.Sc. (School Health)]

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาไทยให้ทัดเทียมและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล จึงได้นำเครื่องมือพัฒนาคุณภาพที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาองค์การสู่ความเป็นเลิศ นั่นคือ Education Criteria for Performance excellence ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำมาเป็นกรอบการดำเนินงานบริหารจัดการการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้อย่างก้าวกระโดด สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา มุ่งหวังให้สถาบันอุดมศึกษาใช้กรอบของเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 หมวดคือ หมวด 1 การนำองค์การ หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ หมวด 3 การมุ่งเน้นลูกค้า หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ หมวด 5 การมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน หมวด 6 การจัดการกระบวนการ และหมวด 7 ผลลัพธ์

สำหรับ หมวด 3 การมุ่งเน้นลูกค้า เป็นการตรวจประเมินวิธีการที่สถาบันสร้างความผูกพันกับผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อความสำเร็จด้านตลาดในระยะยาว กลยุทธ์ในการสร้างความผูกพันนี้ครอบคลุมถึงวิธีการสร้างวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งวิธีการที่สถาบันรับฟัง “เสียงของลูกค้า” และใช้สารสนเทศนี้เพื่อปรับปรุงและค้นหาโอกาสในการสร้างนวัตกรรมแก่หลักสูตร บริการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และบริการการศึกษาอื่นๆ รวมทั้งถึงวิธีการในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน และปัจจัยต่างๆ เช่น การรักษาความลับ ความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูลเฉพาะของผู้เรียน ที่เป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อระดับความผูกพันของนักศึกษา (สำนักมาตรฐานและการประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556-2557) ซึ่งความสำคัญของความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษาเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติทั่วไปของนักศึกษาที่มีต่อสถาบันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ และการจัดประสบการณ์เพื่อเรียนรู้ของสถาบัน โดยความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษาไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในสถาบันเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับสถาบันในอนาคตด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากการที่นักศึกษาแสดงถึงความตั้งใจในการใช้ความพยายามที่จะทำทุกอย่างเพื่อสถาบันของตนเอง (ศศิธร วงศ์ประเสริฐ, 2547: 5) ความผูกพันที่นักศึกษามีต่อสถาบันนั้นก่อให้เกิดการแสดงความรู้สึกและพฤติกรรมของนักศึกษาในรูปของความศรัทธา ความจงรักภักดี และนำมาซึ่งภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

ความผูกพันของนักศึกษาที่มีต่อสถาบันการศึกษา จึงเป็นประเด็นในการพัฒนา นักศึกษาให้มีศักยภาพ ส่งผลให้สถาบันมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับคำกล่าวของฮอม (Hom, 2004: online อ้างถึงใน อภิรัตน์ บัวมณี, 2551) ที่กล่าวว่าเมื่อผู้เรียนมีความผูกพันต่อสถาบัน จะเกิดความรู้สึกประทับใจ ฟังพอใจทุกๆ ด้าน รู้สึกว่าเป็นเจ้าของ รับรู้ภูมิปัญญาในสถาบัน ทำให้สถาบันเป็นที่ดึงดูดความสนใจของบุคคลให้เข้ามาศึกษาเพิ่มมากขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษาของแฮคแมน และไดซิงเกอร์ (Hackman and Dysinger, 1970 อ้างถึงใน ดลฤดี เพชรขำวิง และ นันทิกา อนันต์ชัยพัชฌา, 2552) ได้สรุปผลการวิจัยที่ผ่านมาว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อสถาบันและการคงอยู่ของนักศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะของตัวนักศึกษาเอง และธรรมชาติของสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน

บีล และ โนเอล (Beal and Noel, 1980 อ้างถึงในอิริวต์ บัวมณี, 2551) ได้สรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบัน ได้แก่

1. คุณลักษณะของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยความสามารถด้านวิชาการ ภูมิหลังของนักศึกษา ปณิธานและแรงจูงใจด้านการเงิน
2. คุณลักษณะของสภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางวัตถุ และความเกี่ยวพันของนักศึกษากายในสถาบัน
3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับสถาบัน

คณะเวชศาสตร์เขตร้อน ได้มีการประเมินผลตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่โดยเฉลี่ย มีความผูกพันกับการเรียนที่ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน คิดเป็นคะแนน 4.28 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน (รายงานการประเมินตนเอง คณะเวชศาสตร์เขตร้อน 6 มิถุนายน 2557)

ดังนั้น นักศึกษาเป็นลูกค้าที่สำคัญต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ความจงรักภักดีและศรัทธาของศิษย์เก่าและส่งผลต่อการจูงใจผู้อื่นให้เข้ามาศึกษาในสถาบัน หากนักศึกษาขาดความผูกพันต่อสถาบันการศึกษาย่อมนำมาซึ่งผลเสียต่อสถาบัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความผูกพันของนักศึกษาที่มีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ทศนคติต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ความพึงพอใจสภาพแวดล้อม และสัมพันธภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน และเพื่อเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารคณะเวชศาสตร์เขตร้อน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการศึกษาวិจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อระดับความผูกพันของนักศึกษาต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน และหาแนวทางสร้าง

ประสบการณ์ที่ดีที่ส่งผลต่อความผูกพันของนักศึกษา เพื่อความสำเร็จด้านการตลาดในระยะยาว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความผูกพันของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ และตำแหน่งการทำงาน แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม ในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน สัมพันธภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ทศนคติต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ต่อความผูกพันของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ตำแหน่งการทำงาน มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
2. แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อนมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
3. ทศนคติต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
4. ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มีความสัมพันธ์ต่อความ

ผูกพันของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อ
คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

5. สัมพันธภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันของนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาที่มีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
มหาวิทยาลัยมหิดล

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ศึกษาเฉพาะนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
มหาวิทยาลัยมหิดล ทุกหลักสูตรที่มีสถานะเป็น
นักศึกษาอยู่ในระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม
2557

รูปแบบการวิจัย เป็นการศึกษาเชิงบรรยาย
และวิเคราะห์ตามสมมติฐานแบบภาคตัดขวาง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาหลักสูตรนานาชาติของ
คณะเวชศาสตร์เขตร้อนที่ยังคงสภาพการเป็น
นักศึกษาอยู่ โดยมีระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่ 1
มกราคม – 31 ธันวาคม 2557 จำนวน 9 หลักสูตร
ศึกษาทุกหน่วยประชากร จำนวน 243 คน ซึ่งกำหนด
เกณฑ์คัดเลือกเข้าเป็นนักศึกษานักศึกษาอยู่ในระหว่าง
วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2557 ซึ่งยินดีและให้
ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเกณฑ์
คัดออก โดยเป็นผู้ปฏิเสธในการตอบแบบสอบถาม
เมื่อได้รับการติดต่อประสานงานจากผู้วิจัย

เครื่องมือวิจัย

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัย
ที่ส่งผลต่อความผูกพันของนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยข้อ
คำถามทั้งหมด 5 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของ
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ประเทศ

หลักสูตร อาชีพก่อนเข้าศึกษา ตำแหน่ง เหตุผลที่
นักศึกษาตัดสินใจเข้ารับการศึกษาคณะ
เวชศาสตร์เขตร้อน ส่วนที่ 2 แรงจูงใจในการเข้า
ศึกษา ได้แก่ ความมุ่งมั่นในการศึกษาและประกอบ
อาชีพ จำนวน 10 ข้อ การสนับสนุนจากผู้อื่น จำนวน
4 ข้อ เหตุผลส่วนตัว จำนวน 5 ข้อ ส่วนที่ 3 ทิศนคติ
ต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน จำนวน 13 ข้อ ส่วนที่ 4
ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมใน
คณะเวชศาสตร์เขตร้อน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้าน
การเรียนการสอน ประกอบด้วยด้านเนื้อหาหลักสูตร
จำนวน 6 ข้อ ด้านคุณลักษณะอาจารย์จำนวน 9 ข้อ
อาคารสถานที่ จำนวน 9 ข้อ การบริการ จำนวน 10
ข้อ ส่วนที่ 5 สัมพันธภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
ได้แก่ สัมพันธภาพกับอาจารย์ จำนวน 10 ข้อ
สัมพันธภาพกับเพื่อน จำนวน 10 ข้อ และส่วนที่ 6
ความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ได้แก่ ด้าน
ความศรัทธาต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน จำนวน 8
ข้อ ด้านความทุ่มเทต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
จำนวน 8 ข้อ ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร จำนวน
9 ข้อ และคำถามปลายเปิดข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับ
ความรู้สึกลับผูกพันโดยผู้วิจัยได้ดัดแปลงจาก
แบบสอบถามของอภิวรรณ บัววัฒน์ (2551)

การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัย ทบทวนเอกสารและจัดทำ
แบบสอบถามโดยจัดทำเป็นภาษาอังกฤษ และนำไป
ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบความ
เที่ยงตรงในด้านเนื้อหา และความชัดเจนของภาษาที่
ใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยกำหนดค่า
ความเที่ยงตรงที่ยอมรับได้มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.7
(Polit & Hungler, 1997) หลังจากนั้นนำแบบสอบถาม
ไปทดสอบใช้ โดยเก็บข้อมูลกับนักศึกษาหลักสูตร
นานาชาติที่ศึกษาในปัจจุบัน จำนวน 30 คน แล้ว
นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือของแบบสอบถาม

โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค จากการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อถือเท่ากับ 0.97

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการโดยผู้วิจัยยอมรับผู้ช่วยวิจัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานบริหารการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท จำนวน 2 คน เป็นเวลา 2 ชั่วโมง เพื่อทำความเข้าใจในการใช้แบบสอบถาม กำหนดระเบียบรายชื่อนักศึกษาที่เป็นประชากรของการวิจัย และส่งแบบสอบถามซึ่งไม่มีการระบุชื่อนักศึกษาให้นักศึกษาทาง e-mail และแจกให้นักศึกษาโดยตรงแก่ผู้มาเรียนในชั้นเรียน โดยผู้ส่ง email ใช้เวลาตอบภายใน 2 สัปดาห์ ส่วนผู้ที่เก็บโดยตรง ผู้วิจัยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 1 ชั่วโมง และส่งคืนที่กล่องรับแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและนำไปประมวลผล ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้ทั้งหมด 172 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70.8 ของแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่วิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าไคส์-สแควร์และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษามีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปนักศึกษาของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

นักศึกษาร้อยละ 45.3 ปริญญาโท M.Sc. (Trop. Med.) ร้อยละ 22.7 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.1 เพศชาย ร้อยละ 45.9 ส่วนใหญ่มีอายุ 22-30 ปี ร้อยละ 51.2 สถานภาพโสด ร้อยละ 77.9 สัญชาติไทย ร้อยละ 62.8 อาชีพเป็นนักศึกษา ร้อยละ 39.0 และรองลงมา อาชีพแพทย์ ร้อยละ 37.2 ตำแหน่ง Junior Managers ร้อยละ 16.3

2. เหตุผลและแรงจูงใจในการเข้าศึกษา

นักศึกษาคณะเวชศาสตร์เขตร้อนส่วนใหญ่มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน โดยเห็นว่าคุณค่าของคณะเวชศาสตร์เขตร้อนเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ร้อยละ 72.7 รองลงมาคือเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถาบันนี้จะได้รับการยอมรับ ร้อยละ 50 และเพื่อนที่จบการศึกษาจากคณะเวชศาสตร์เขตร้อนให้การส่งเสริมสนับสนุนให้เข้าศึกษา ร้อยละ 16.9 รวมทั้งค่าหน่วยกิตที่ยอมรับได้ ร้อยละ 16.3

2. เหตุผลและแรงจูงใจในการเข้าศึกษา

นักศึกษาร้อยละ 45.3 ปริญญาโท M.Sc. (Trop. Med.) ร้อยละ 22.7 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.1 เพศชาย ร้อยละ 45.9 ส่วนใหญ่มีอายุ 22-30 ปี ร้อยละ 51.2 สถานภาพโสด ร้อยละ 77.9 สัญชาติไทย ร้อยละ 62.8 อาชีพเป็นนักศึกษา ร้อยละ 39.0 และรองลงมา อาชีพแพทย์ ร้อยละ 37.2 ตำแหน่ง Junior Managers ร้อยละ 16.3

นักศึกษาร้อยละ 45.3 ปริญญาโท M.Sc. (Trop. Med.) ร้อยละ 22.7 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.1 เพศชาย ร้อยละ 45.9 ส่วนใหญ่มีอายุ 22-30 ปี ร้อยละ 51.2 สถานภาพโสด ร้อยละ 77.9 สัญชาติไทย ร้อยละ 62.8 อาชีพเป็นนักศึกษา ร้อยละ 39.0 และรองลงมา อาชีพแพทย์ ร้อยละ 37.2 ตำแหน่ง Junior Managers ร้อยละ 16.3

นักศึกษาร้อยละ 45.3 ปริญญาโท M.Sc. (Trop. Med.) ร้อยละ 22.7 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.1 เพศชาย ร้อยละ 45.9 ส่วนใหญ่มีอายุ 22-30 ปี ร้อยละ 51.2 สถานภาพโสด ร้อยละ 77.9 สัญชาติไทย ร้อยละ 62.8 อาชีพเป็นนักศึกษา ร้อยละ 39.0 และรองลงมา อาชีพแพทย์ ร้อยละ 37.2 ตำแหน่ง Junior Managers ร้อยละ 16.3

**ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
จำแนกตามแรงจูงใจในการเข้าศึกษาในภาพรวมและรายด้าน**

แรงจูงใจในการเข้าศึกษา	ระดับแรงจูงใจ					n	\bar{x}	SD
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
1. ความมุ่งหวังในการศึกษาและประกอบอาชีพ	71 (41.3)	88 (51.2)	12 (7.0)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.3	0.5
2. ปัจจัยสนับสนุนการเข้าศึกษา	27 (15.7)	69 (40.1)	51 (29.7)	20 (11.6)	5 (2.9)	172 (100.0)	3.5	1.0
3. เหตุผลส่วนตัว	65 (32.8)	98 (57.0)	8 (4.7)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.3	0.5
แรงจูงใจภาพรวม	32 (18.6)	124 (72.1)	15 (8.7)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.5

จากข้อมูลแรงจูงใจระดับมากถึงมากที่สุดจะเห็นได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีเหตุผลส่วนตัว ความมุ่งหวังในการศึกษาและประกอบอาชีพ และปัจจัยสนับสนุนการศึกษา คิดเป็นถึงร้อยละ 94.8, 92.4 และ 55.8 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า 1) **ด้านความมุ่งหวังในการศึกษาและประกอบอาชีพ** นักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังว่าชื่อเสียงของสถาบันจะช่วยสร้างเสริมวิชาความรู้ที่ต้องการมากขึ้นในระดับมากที่สุด และคาดหวังในการช่วยสร้างความสำเร็จที่ดีให้แก่ตนเอง เสริมสร้างความสามารถในการทำงานมากขึ้น สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ดีขึ้น เมื่อเรียนสำเร็จการศึกษาแล้วมีโอกาสทำงานได้มากขึ้นเพราะหางานง่าย และสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย และเลือกงานได้ตรงกับความต้องการของตนเองได้มากขึ้น มีโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพในอนาคต และผู้จบการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการในระดับมาก 2) **ด้านปัจจัยสนับสนุนในการเข้าศึกษา** พบว่านักศึกษากลุ่มนี้มีปัจจัยด้านบิดามารดาสนับสนุน นายจ้างส่งเสริมให้เข้าศึกษา และเพื่อนสนับสนุนโดยให้คำแนะนำในระดับมาก และ

เกิดจากนักศึกษารู้สึกชื่นชอบบุคคลที่จบการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ในระดับมาก รวมทั้งมีแหล่งทุนสนับสนุนการศึกษาในระดับมาก และ 3) **ด้านเหตุผลส่วนตัว** พบว่าสถาบันมีชื่อเสียงทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่รู้สึกภาคภูมิใจ คาดหวังว่าเมื่อศึกษาแล้วจะมีการพัฒนาทักษะเพิ่มขึ้น สาขาเปิดสอนตรงกับความต้องการและความสนใจ ส่งเสริมให้มีสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี และการศึกษาทำให้มีเพื่อนหลากหลายจากนานาชาติ ซึ่งทำให้สามารถแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กันมากขึ้น

3. ทักษะคติต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

นักศึกษากลุ่มใหญ่มีทัศนคติต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับดี ร้อยละ 53.5 และระดับดีมาก ร้อยละ 31.4 และพอใช้ ร้อยละ 15.1

เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่านักศึกษากลุ่มใหญ่เห็นว่าเข้ามาศึกษาเพราะความมีชื่อเสียงมานาน นักศึกษากลุ่มใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยเห็นว่าการเรียนในสถาบันนี้ช่วยฝึกให้นักศึกษากล้าแสดงออก เสริมสร้างให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเรียนการสอนทำให้นักศึกษารู้สึกมีความสุข และช่วยเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในระดับดี

นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าสถาบันนี้ช่วยฝึกให้นักศึกษามีทักษะความคิดและเพิ่มความสามารถของตนเองในระดับดี นักศึกษาส่วนใหญ่รู้สึกดีใจที่ได้เรียนในสถาบันนี้ในระดับดี รวมทั้งเมื่อมีโอกาสจะแนะนำให้คนอื่นเข้าศึกษาในสถาบันนี้ในระดับดี

นักศึกษากลุ่มใหญ่รู้สึกพึงพอใจที่ได้เรียนรู้วิชาการและร่วมกิจกรรมต่างๆ ในคณะ

เวชศาสตร์เขตร้อน ในระดับดี นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าสถาบันนี้ให้ความอบอุ่น มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างคนดีมีคุณภาพแห่งสังคม รู้สึกรักภูมิใจในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ในระดับดี และนักศึกษาจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 มีทัศนคติระดับดีมากในทุกหัวข้อ (ตารางที่ 2 และตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละทัศนคติของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะเวชศาสตร์เขตร้อนที่มีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก	54	31.4
ดี	92	53.5
พอใช้	26	15.1
ต้องปรับปรุง	0	0
ต้องปรับปรุงเร่งด่วน	0	0
รวม	172	100.0

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะเวชศาสตร์เขตร้อน จำแนกตามทัศนคติต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน (รายชื่อ)

	ระดับทัศนคติ					n	\bar{x}	SD
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน			
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
1. การเรียนที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อนฝึกให้นักศึกษากล้าแสดงออก	61 (35.5)	89 (51.7)	21 (12.2)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.7
2. กระบวนการเรียนรู้ในคณะเวชศาสตร์เขตร้อนช่วยเสริมสร้างให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาก	53 (30.8)	77 (44.8)	41 (23.8)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.8
3. บรรยากาศการเรียนการสอนทำให้นักศึกษารู้สึกมีความสุขในขณะที่เรียนที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน	53 (30.8)	80 (46.5)	34 (19.8)	5 (2.9)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.8
4. การเรียนที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อนฝึกให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรม	58 (33.7)	81 (47.1)	32 (18.6)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.7

	ระดับทัศนคติ					n	\bar{x}	SD
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุง เร่งด่วน			
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
5. คณะเวชศาสตร์เขตร้อนฝึกให้นักศึกษามีทักษะทางความคิดและเพิ่มความสามารถของตนเอง	55 (32.0)	94 (54.7)	22 (12.8)	0 (0.0)	1 (0.6)	172 (100.0)	4.2	0.7
6. รู้สึกดีใจที่ได้เรียนในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน	84 (48.8)	75 (43.6)	13 (7.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.4	0.6
7. เมื่อมีโอกาสนักศึกษาจะแนะนำให้คนอื่นมาเข้าในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน	70 (40.7)	78 (45.3)	21 (12.2)	2 (1.2)	1 (0.6)	172 (100.0)	4.2	0.8
8. พึงพอใจที่ได้เรียนรู้วิชาการและร่วมกิจกรรมต่างๆ ในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน	60 (34.9)	84 (48.8)	25 (14.5)	3 (1.7)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.7
9. มาศึกษาในคณะเวชศาสตร์เขตร้อนเพราะความมีชื่อเสียงนาน	57 (33.1)	80 (46.5)	27 (15.7)	4 (2.3)	4 (2.3)	172 (100.0)	4.1	0.9
10. คณะเวชศาสตร์เขตร้อนเป็นสถาบันที่ให้ความอบอุ่น	72 (41.9)	65 (37.8)	35 (20.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.8
11. คณะเวชศาสตร์เขตร้อนมีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้	66 (38.4)	79 (45.9)	24 (14.0)	3 (1.7)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.7
12. คณะเวชศาสตร์เขตร้อนเป็นสถาบันที่สร้างคนดีมีคุณภาพให้แกสังคม	55 (32.0)	93 (54.1)	23 (13.4)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.7
13. รู้สึกรักและภูมิใจในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน	81 (47.1)	72 (41.9)	18 (10.5)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.4	0.7

4. ความพึงพอใจต่อบัณฑิตด้านสภาพแวดล้อมในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน โดยภาพรวมในระดับดี ร้อยละ 61.6 เมื่อจำแนกรายด้านพบว่ามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนในด้านการสอนหลักสูตรและ

คุณลักษณะอาจารย์ในระดับดี ร้อยละ 72.5, 57.6 และ 52.3 ตามลำดับ ระดับความพึงพอใจสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านการบริการของสำนักงานบริหาร การศึกษานักศึกษาส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 55.2 และ 53.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

**ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
จำแนกตามความพึงพอใจต่อบัณฑิตด้านสภาพแวดล้อมในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
ในภาพรวมและรายด้าน**

	ระดับความพึงพอใจต่อบัณฑิตด้านสภาพแวดล้อม					n	\bar{x}	SD
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุง เร่งด่วน			
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
1. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	45 (26.2)	106 (61.1)	21 (12.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.5
- คุณลักษณะอาจารย์	66 (38.4)	90 (52.3)	15 (8.7)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.6
- เนื้อหาหลักสูตร	51 (29.7)	99 (57.6)	22 (12.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.6
- การเรียนการสอน	0 (0.0)	125 (72.5)	45 (26.2)	2 (1.2)	0 (0.0)	172 (100.0)	3.7	0.5
2. อาคารสถานที่	51 (29.7)	95 (55.2)	25 (14.5)	1 (0.6)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.6
3. การบริการ (สำนักงานบริหาร การศึกษา)	43 (25.0)	92 (53.5)	35 (20.3)	2 (1.2)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.6
ภาพรวม	45 (26.2)	106 (61.6)	21 (12.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.1	0.5

นักศึกษาร้อยละส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในคณะเวชศาสตร์เขตร้อนโดยรวม ในระดับดี ดีมาก และพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 61.6, 26.2 และ 12.2 ตามลำดับ ความพึงพอใจโดยรวมจากคะแนนเต็ม 5 คะแนน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.1 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า

1) **ด้านสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน**
ในด้าน 1.1) เนื้อหาหลักสูตร นักศึกษาร้อยละส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจระดับดีและระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 57.6 และ 29.7 ตามลำดับ เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกับสภาพสังคม มีประโยชน์ในการนำไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคต วิชาที่มีให้เลือกเรียนได้ตามสาขาวิชา การเรียนทำให้มีการกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม วิเคราะห์และแก้ปัญหา

เป็นและเป็นรากฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

1.2) คุณลักษณะอาจารย์ นักศึกษาร้อยละส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับดีและระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 52.3 และ 38.4 ตามลำดับ นักศึกษาร้อยละส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในความรู้ของอาจารย์ และมีความพอใจที่อาจารย์มีความตั้งใจและเตรียมการสอนในระดับดี มีทักษะในการสอน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักศึกษาและการใช้ภาษาในการสอนเข้าใจง่ายในระดับมาก สอนได้ครบถ้วนตามเนื้อหา แนะนำตำรา เอกสาร แหล่งความรู้เกี่ยวกับวิชาเพิ่มเติมในระดับมาก ให้เวลาพบปะนอกชั้นเรียนแก่นักศึกษาได้ รวมทั้งรับฟังคำถามและความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับมาก และสอนให้เชื่อมโยงความรู้เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพได้ในระดับมาก

2) **อาคารสถานที่** นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจระดับดี ระดับดีมากและพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 55.2, 29.7 และ 14.5 ตามลำดับ โดยจำนวนห้องเรียนเหมาะสมเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา มีความสะอาดสวยงาม มีระเบียบ พร้อมอุปกรณ์และสภาพห้องเรียน เครื่องมือในห้องปฏิบัติเพียงพอแก่นักศึกษาในระดับมาก สภาพห้องน้ำ ห้องอาหารและอาคารสถานที่เหมาะสม และถูกสุขลักษณะในระดับมาก ยกเว้นสัญญาณ WiFi ครอบคลุมทุกอาคารอยู่ในระดับดี แต่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ

3) **การบริการของเจ้าหน้าที่สำนักงานบริหารการศึกษา** นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจระดับดี ระดับดีมากและพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 53.5, 25.0 และ 20.3 ตามลำดับ พบว่าการให้ยืมหนังสือ การขอคำปรึกษา การตอบคำถาม ความรวดเร็วใน

การบริการอยู่ในระดับดี ผู้ประสานงานมีความรู้ความเข้าใจและให้บริการดี และสามารถแก้ไขปัญหาข้อผิดพลาดได้ทันที มีความเต็มใจให้บริการและสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษให้เข้าใจในระดับดี ในขณะที่นักศึกษา ร้อยละ 1.2 ให้ระดับความพึงพอใจการบริการในระดับต้องปรับปรุง เช่น พัฒนาการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้แก่นักศึกษา

5. **สัมพันธภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน**

นักศึกษส่วนใหญ่ของคณะเวชศาสตร์เขตร้อนมีความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน และสัมพันธ์ภาพกับอาจารย์ในระดับดี ร้อยละ 50.6 และ 48.3 ตามลำดับ ซึ่งในภาพรวมพบว่านักศึกษส่วนใหญ่มีสัมพันธ์ภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อนโดยรวมในระดับดี ร้อยละ 56.4 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะเวชศาสตร์เขตร้อน จำแนกตามสัมพันธภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในภาพรวมและรายด้าน

	ระดับสัมพันธภาพ					n	\bar{x}	SD
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน			
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
1. สัมพันธภาพกับอาจารย์	73 (42.4)	83 (48.3)	16 (9.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.3	0.6
2. สัมพันธภาพกับเพื่อน	61 (35.5)	87 (50.6)	21 (12.2)	3 (1.7)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.2	0.5
รวม	59 (34.3)	97 (56.4)	16 (9.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.3	0.5

นักศึกษส่วนใหญ่มีระดับสัมพันธ์ภาพกับอาจารย์ และสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนในระดับดีถึงระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 90.7 และ 86.1 ตามลำดับ โดยรวมสัมพันธ์ภาพจากคะแนนเต็ม 5 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 4.3 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5 สัมพันธภาพอาจารย์และเพื่อนของนักศึกษา พบว่า 1) **ด้าน**

สัมพันธ์ภาพกับอาจารย์ นักศึกษส่วนใหญ่มีความรักเคารพอาจารย์ในระดับมาก อาจารย์ให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาให้นักศึกษาได้ดี ช่วยส่งเสริมการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับทัศนคติและค่านิยมในทางที่ดีแก่นักศึกษา นักศึกษส่วนใหญ่มีความไว้วางใจอาจารย์ในระดับมาก อาจารย์มีความยินดีและภูมิใจ

ในตัวนักศึกษาและรับฟังความเห็นของนักศึกษาในระดับดี ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่มีความผูกพันกับอาจารย์ในทางดีในระดับมาก **2)สัมพันธ์ภาพกับเพื่อน** พบว่านักศึกษากลุ่มใหญ่มีเพื่อนต่างชาติทำให้มีความรู้ทั่วไปในเรื่องวัฒนธรรม การท่องเที่ยว อาหารของเพื่อนต่างชาติมากขึ้น มีมิตรภาพ น้ำใจ และจริงใจต่อกันในระดับดี มีความสุขที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และเพื่อนปรึกษาได้ รู้สึกคลายเหงาและคิดถึงบ้าน และได้รับคำแนะนำเรื่องการเรียนจากเพื่อนในระดับดี นักศึกษากลุ่มใหญ่มีเพื่อนสนิทและไว้ใจได้และมีความรู้สึกผูกพันต่อเพื่อนๆ ในคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับดี นักศึกษากลุ่มใหญ่มีระดับสัมพันธ์ภาพกับอาจารย์และเพื่อน โดยรวมจาก

คะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยคะแนนสัมพันธ์ภาพกับอาจารย์และเพื่อนมีค่าเฉลี่ย 4.3, 4.2 ตามลำดับ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.6, 0.5 ตามลำดับ

6. ความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

พบว่านักศึกษากลุ่มใหญ่ของคณะเวชศาสตร์เขตร้อนโดยภาพรวมมีความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับมาก ร้อยละ 51.2 เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่านักศึกษามีความศรัทธาต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนและมีความทุ่มเทต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ระดับมาก ร้อยละ 50.0 และ 50.6 ตามลำดับ และมีความจงรักภักดีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับมากที่สุดร้อยละ 49.4

(ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะเวชศาสตร์เขตร้อน จำแนกตามความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในภาพรวมและรายด้าน

	ระดับความผูกพัน					n	\bar{x}	SD
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)		
1. ด้านความศรัทธา	73 (42.4)	86 (50.0)	13 (7.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.4	0.6
2. ด้านความทุ่มเท	65 (32.8)	87 (50.6)	20 (11.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.3	0.6
3. ด้านความจงรักภักดี	85 (49.4)	77 (44.8)	10 (5.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.5	0.5
ภาพรวม	74 (43.0)	88 (51.2)	10 (5.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	172 (100.0)	4.4	0.5

นักศึกษากลุ่มใหญ่มีระดับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน โดยรวมในระดับมาก มากที่สุดและปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.2, 43.0 และ 5.8 ตามลำดับ โดยรวมจากคะแนนเต็ม 5 คะแนน ระดับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.4 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5 เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดรายด้าน พบว่า 1) **ด้านความ**

ศรัทธา นักศึกษากลุ่มใหญ่มีความรักต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับมาก รู้สึกภูมิใจในการเป็นนักศึกษาคณะเวชศาสตร์เขตร้อนมากที่สุด การเป็นนักศึกษารังสรรค์ประสบการณ์ได้ และมีความท้าทายในระดับมาก บรรยายการศึกษาการเรียนในคณะเวชศาสตร์เขตร้อนเสริมสร้างการพึ่งพาช่วยเหลือกัน และสร้างเสริมความคิด ความสามารถ

ในระดับมาก นักศึกษามีค่านิยมสอดคล้องกับ
 วิสัยทัศน์ของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน และมีความพึง
 พอใจในการเรียนรู้ที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับ
 มาก 2) **ด้านความทุ่มเทต่อสถาบัน** นักศึกษาส่วนใหญ่
 มีความพร้อมและยินดีทำเพื่อคณะ
 เวชศาสตร์เขตร้อน ในระดับมากที่สุด เต็มใจให้ความ
 ช่วยเหลือและพร้อมยินดีเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่
 คณะเวชศาสตร์เขตร้อน จัดขึ้นในระดับมาก พร้อมทำ
 ทุกอย่างและช่วยเหลือเมื่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
 ร้องขอ ในระดับมาก นักศึกษาส่วนใหญ่ติดตามความ
 เป็นไปของคณะเวชศาสตร์เขตร้อนเสมอ พยายามใช้
 สิ่งของของคณะเวชศาสตร์เขตร้อนอย่างดี ไม่ทำลาย
 ให้เสียหาย มีความเต็มใจร่วมกิจกรรมช่วยเหลือคณะ
 เวชศาสตร์เขตร้อนในวันหยุดกรณีกิจกรรมพิเศษ และ
 มีความทุ่มเทให้การช่วยเหลือเพื่อให้คณะ
 เวชศาสตร์เขตร้อนประสบความสำเร็จในระดับมาก
 3) **ความจงรักภักดีต่อองค์กร** พบว่านักศึกษส่วนใหญ่
 ต้องการเห็นคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

เจริญก้าวหน้าในระดับมาก มีความรู้สึกผูกพันและ
 เป็นส่วนหนึ่งของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มีความสุขที่
 ได้เรียนที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับมาก เมื่อ
 จบการศึกษาแล้วคิดว่ามีโอกาสจะกลับมาช่วยเหลือ
 และมาเยี่ยม รวมทั้งติดต่อกับคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
 อย่างต่อเนื่องในระดับมาก และหากมีผู้กล่าวถึง
 ในทางที่ไม่เหมาะสมนักศึกษส่วนใหญ่จะรู้สึกไม่
 พอใจในระดับมาก

7. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ต่าง ๆ ที่มีผลต่อความผูกพันต่อคณะ เวชศาสตร์เขตร้อน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
 ต่าง ๆ ที่มีผลต่อความผูกพันต่อคณะ
 เวชศาสตร์เขตร้อน พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่
 ตำแหน่ง มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะ
 เวชศาสตร์เขตร้อน โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.022) เพศ สถานภาพ
 สมรส และอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับความผูกพัน
 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	χ^2	df	p-value
เพศ	172	5.998	2	0.050
สถานภาพสมรส	171	4.627	2	0.099
อาชีพ	168	3.941	2	0.139
ตำแหน่ง	161	7.626	2	0.022

จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ
 เพียร์สันเพื่อหาปัจจัยด้านอายุเพื่อแสดงความสัมพันธ์
 กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน พบว่ามี
 ความสัมพันธ์กับความผูกพันภาพรวมต่อคณะ
 เวชศาสตร์เขตร้อนเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.041, r = 0.597) และเมื่อ
 จำแนกรายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์กับความทุ่มเท
 (p-value = 0.003, r = 0.967) ความศรัทธา (p-value
 = 0.036, r = 0.646) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05 สำหรับความจงรักภักดี พบว่าไม่มี
 ความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะ
 เวชศาสตร์เขตร้อน (p-value = 0.078, r = 0.317)

จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ
 เพียร์สันเพื่อหาปัจจัยแรงจูงใจภาพรวมในการเข้า
 ศึกษา มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อ
 คณะเวชศาสตร์เขตร้อนเชิงบวกในระดับปานกลาง
 (p-value = 0.000, r = 0.687) และปัจจัยแรงจูงใจ
 ภาพรวมเมื่อจำแนกพบว่ามีความสัมพันธ์กับความ

ศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.000, $r = 0.643, 0.640$ และ 0.612 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน ความคาดหวังในการศึกษา และการประกอบอาชีพ พบว่ามีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.000, $r = 0.620, 0.574$ และ 0.548 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้านการสนับสนุนการเข้าศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับ ความทุ่มเท ศรัทธาและความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.000, $r = 0.326, 0.305$ และ 0.286 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้านสำหรับเหตุผลส่วนตัวในการเข้าศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับความจงรักภักดี ความทุ่มเท ศรัทธา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.000, $r = 0.700, 0.681$ และ 0.638 ตามลำดับ)

จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเพื่อหาปัจจัยทัศนคติภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนเชิงบวกในระดับปานกลาง (p-value = 0.000, $r = 0.848$) และปัจจัยทัศนคติเมื่อจำแนกพบมีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.000, $r = 0.790, 0.786$ และ 0.765 ตามลำดับ)

จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเพื่อหาปัจจัยความพึงพอใจโดยรวม ซึ่งพบว่ามี ความสัมพันธ์กับ ความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนเชิงบวกในระดับปานกลาง (p-value = 0.000, $r = 0.788$) และปัจจัยความพึงพอใจโดยรวมเมื่อจำแนกพบมีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความจงรักภักดีและความทุ่มเท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.000, $r = 0.772, 0.704$ และ 0.700 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน ด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่ามีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความจงรักภักดี และความทุ่มเท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.000, $r = 0.762, 0.709$ และ 0.682 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน คุณลักษณะอาจารย์ พบว่ามีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.000, $r = 0.706, 0.672$ และ 0.653 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน อาคารสถานที่ พบว่ามีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.000, $r = 0.654, 0.602$ และ 0.589 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน การบริการของสำนักงานบริหารการศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความจงรักภักดี และความทุ่มเท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.000, $r = 0.609, 0.546$ และ 0.560 ตามลำดับ)

จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเพื่อหาปัจจัยสัมพันธ์ภาพโดยรวม ซึ่งพบว่ามี ความสัมพันธ์กับ ความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนเชิงบวกในระดับปานกลาง (p-value = 0.000, $r = 0.759$) และปัจจัยสัมพันธ์ภาพโดยรวมเมื่อจำแนกพบมีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.000, $r = 0.715, 0.699$ และ 0.681 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน สัมพันธ์ภาพกับอาจารย์ พบว่ามีความสัมพันธ์กับความจงรักภักดี ความศรัทธา และความทุ่มเท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.000, $r = 0.692, 0.687$ และ 0.665 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกรายด้าน สัมพันธภาพกับเพื่อน พบว่ามีความสัมพันธ์กับความศรัทธา ความทุ่มเท และความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05 (p-value = 0.000, r = 0.610, 0.593 และ 0.538 ตามลำดับ) (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ปัจจัยที่แสดงความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

ปัจจัย	ความผูกพัน	ด้านศรัทธา	ด้านความ	ด้านความ
	ภาพรวม		ทุ่มเท	จงรักภักดี
	n	n	n	n
	r	r	r	r
	p-value	p-value	p-value	p-value
1. แรงจูงใจ	172	172	172	172
	0.687	0.643	0.640	0.612
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
1.1 ความคาดหวังในการศึกษาและประกอบอาชีพ	172	172	172	172
	0.631	0.620	0.574	0.548
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
1.2 การสนับสนุนการเข้าศึกษา	172	172	172	172
	0.333	0.305	0.326	0.286
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
1.3 เหตุผลส่วนตัว	172	172	172	172
	0.731	0.638	0.681	0.700
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000***
2. ทักษะคนดี	172	172	172	172
	0.848	0.790	0.786	0.765
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
3. ความพึงพอใจโดยรวม	172	172	172	172
	0.788	0.772	0.700	0.704
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
3.1 ด้านเนื้อหา	172	172	172	172
	0.779	0.762	0.682	0.709
	0.000**	0.000**	0.000***	0.000***
3.2 ด้านคุณลักษณะอาจารย์	172	172	172	172
	0.719	0.706	0.672	0.653
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
3.3 ด้านอาคารสถานที่	172	172	172	172
	0.668	0.654	0.602	0.589
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000***
3.4 ด้านการบริการ	172		172	172
	0.622		0.560	0.546
	0.000**		0.000**	0.000**

ปัจจัย	ความผูกพัน	ด้านศรัทธา	ด้านความ	ด้านความ
	ภาพรวม		ทุ่มเท	จงรักภักดี
	n	n	n	n
	r	r	r	r
	p-value	p-value	p-value	p-value
4. สัมพันธภาพโดยรวม	172	172	172	172
	0.759	0.715	0.699	0.681
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
4.1 สัมพันธภาพกับอาจารย์	172	172	172	172
	0.740	0.687	0.665	0.692
	0.000**	0.000**	0.000***	0.000***
4.2 สัมพันธภาพกับเพื่อน	172	172	172	172
	0.628	0.61	0.593	0.538
	0.000**	0.000**	0.000**	0.000***

อภิปรายผล

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับมาก ร้อยละ 51.2 โดยมีความทุ่มเท และ มีความศรัทธาต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในระดับมาก ร้อยละ 50.6 และ ร้อยละ 50.0 ตามลำดับ ส่วนความจงรักภักดีอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 49.4 ทั้งนี้หากพิจารณาโดยรวมพบว่าคณะเวชศาสตร์เขตร้อนสามารถสร้างความรู้สึกภูมิใจแก่นักศึกษาได้ จัดการเรียนการสอนทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในระดับมาก ทำให้นักศึกษาพึงพอใจในระดับมาก

สำหรับความทุ่มเทของนักศึกษา พบว่านักศึกษาประมาณครึ่งหนึ่งมีความพร้อม ทุ่มเทในการให้การช่วยเหลือเมื่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนร้องขอ เต็มใจช่วยเหลือกิจกรรมในวันหยุดและพยายามใช้สิ่งของของคณะเวชศาสตร์เขตร้อนโดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายและต้องการให้คณะเวชศาสตร์เขตร้อนประสบผลสำเร็จในระดับมาก

นอกจากนั้นนักศึกษายังมีความจงรักภักดีต่อองค์กร โดยรู้สึกมีความรักผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มีความสุขในการเรียนที่คณะ

เวชศาสตร์เขตร้อนและคิดว่าเมื่อมีโอกาสจะกลับมาช่วยเหลือและเยี่ยมและมีการติดต่อกับคณะเวชศาสตร์เขตร้อนอย่างต่อเนื่อง และหากมีผู้กล่าวถึงในทางไม่เหมาะสมจะรู้สึกไม่พอใจในระดับมาก ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความผูกพันของ ฮอม (Hom, 2004) ที่ระบุว่าหากผู้เรียนรู้สึกประทับใจ พึงพอใจ รู้สึกมีความเป็นเจ้าของ รับผิดชอบต่อความภาคภูมิใจในสถาบันจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกผูกพันและนำมาซึ่งความผูกพันต่อสถาบัน

หากพิจารณาปัจจัยที่ทำให้นักศึกษารู้สึกมีความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนจะพบว่าคณะเวชศาสตร์เขตร้อนมีชื่อเสียงดีก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ร้อยละ 72.7 และเมื่อจบการศึกษาแล้วเป็นที่ยอมรับถึงร้อยละ 50.0 นอกจากนี้มีการชักชวนจากผู้เรียนซึ่งเป็นเพื่อนชักจูงใจให้มาเรียน และค่าหน่วยกิตไม่แพงเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ

นอกจากปัจจัยด้านคณะเวชศาสตร์เขตร้อนแล้ว ปัจจัยแรงจูงใจในการจูงใจให้นักศึกษาเข้าศึกษาต่อพบว่าเป็นเรื่องความคาดหวังในการประกอบอาชีพ เพราะการเรียนการสอนสามารถสร้างให้นักศึกษามีความสามารถในการทำงานมากขึ้น และนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีโอกาสหางานทำง่ายและ

ประกอบอาชีพได้หลากหลาย ทั้งนี้เพราะหลักสูตรที่เปิดสอนมีหลายสาขาตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

ในด้านทัศนคติต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติในระดับดีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน เพราะความมีชื่อเสียง และกระบวนการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ และทำให้นักศึกษามีความสุข นักศึกษารู้สึกอบอุ่น มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษาภาคภูมิใจ

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่าปัจจัยด้านเพศ และอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ในขณะที่ตำแหน่งงานก่อนเข้าศึกษามีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน ผู้ที่ทำงานในหน้าที่ต่างกันจะมีความรู้สึกแตกต่างกัน และเพศหญิง และเพศชายมีความรู้สึกผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนแตกต่างกัน ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับสมมติฐานการศึกษาของฟอร์ทอฟ (Fjortoft, 1993 อ้างถึงใน อภิรัตน์ บัวมณี, 2551) ข้อที่ 1 ในบางปัจจัยที่พบว่าตำแหน่งมีความสัมพันธ์และเป็นตัวทำนายความผูกพันต่อองค์กรของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยได้

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่าแรงจูงใจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อองค์กรในระดับปานกลาง หมายความว่าเมื่อมีแรงจูงใจสูงจะมีความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนสูงด้วย เนื่องจากแรงจูงใจนักศึกษาเป็นความรู้สึกคาดหวังและความอยากประกอบกัน ในการศึกษาที่มีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ ชาติไทย (2555) และธัญชนก เทศนา และ นลินี ทองประเสริฐ (2557) ที่พบว่าแรงจูงใจในการศึกษาขึ้นกับแรงจูงใจด้านอาชีพการทำงาน และ ทินโต (Tinto, 1975) ที่ระบุว่าบุคคลมีความคาดหวังในผลการศึกษา และการประกอบอาชีพในอนาคต จึง

ทำให้แรงจูงใจส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรในลักษณะเชิงบวก

การทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่าทัศนคติมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรในเชิงบวก ระดับสูง ซึ่งผลการศึกษามีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าหากนักศึกษามีทัศนคติดีจะมีความผูกพันในระดับสูงตามไปด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของสเตียร์ และพอร์เตอร์ (Steers and Porter, 1983) ที่ระบุว่าความรู้สึกผูกพันมีทัศนคติที่ดี โดยรู้สึกภูมิใจต่อองค์กร เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรมีความปรารถนาในการคงอยู่และยอมรับเป้าหมายขององค์กรจะเป็นความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร ซึ่งในการศึกษานี้พบว่านักศึกษามีทัศนคติดีต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนทั้งการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม เป็นต้น

การทดสอบสมมติฐานที่ 4 ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อน พบว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงบวกระดับสูง ทั้งนี้หากนักศึกษามีความพึงพอใจมาก จะรู้สึกผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนมากด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของโฮม (Hom, 2004) ระบุว่าบุคคลเมื่อพึงพอใจจะทำให้รู้สึกผูกพันต่อองค์กร ผลการศึกษาสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับการศึกษาของอภิวดี วีระสมวงศ์ (2553) และดลฤดี เพชรขวัญ และนันทิกา อนันต์ชัยพัทธนา (2552) ว่าเพื่อนมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้เรียน และความสัมพันธ์ของเพื่อนต่อความผูกพันองค์กร

การทดสอบสมมติฐานที่ 5 พบว่าสัมพันธ์ภาพในคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับความผูกพันต่อองค์กร แสดงว่าเมื่อนักศึกษามีความสัมพันธ์ดีจะทำให้รู้สึกผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนดีตามด้วย ผลการศึกษาสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับการศึกษาของโยนนัน (Yoannone, 1993 อ้างถึงใน อภิรัตน์ บัวมณี, 2551) ที่พบว่าความสัมพันธ์มีผลต่อความ

ผูกพันต่อองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของอภิวดี วีระสมวงศ์ (2553) ที่ระบุว่าอิทธิพลในชุมชน เช่น นักเรียน เยาวชน มีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกผูกพันในองค์กร เพราะสัมพันธ์ภาพนี้จะตั้งอยู่บนการสนับสนุนช่วยเหลือก่อให้เกิดอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตในองค์กร ผลการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. **ด้านบริหาร** ควรกำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์และสร้างกิจกรรมทั้งศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่าให้มากขึ้น เพราะถึงแม้ผลการศึกษาจะพบว่านักศึกษาที่มีความผูกพันในระดับมาก แต่มีขนาดอัตราการผูกพันเพียงร้อยละ 50 ดังนั้นควรมีแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการกำหนดช่องทางและกิจกรรมสร้างความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนแก่นักศึกษาเพิ่มขึ้น
2. **ด้านบริการวิชาการ** ควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้และการอำนวยความสะดวกในการศึกษาให้เพิ่มขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพบริการวิชาการให้ถึงระดับมากที่สุดในอนาคต
3. **ด้านบริการทั่วไป** ควรจัดสภาพสิ่งแวดล้อมและอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ควรมีการติดตามประเมินผลทุกปี และควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพพร้อมด้วย รวมทั้งควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อคณะเวชศาสตร์เขตร้อนในกลุ่มที่มีระดับความผูกพันสูงและต่ำ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรัญญา ว่องวิทย์ อาจารย์ประจำภาควิชาเวชศาสตร์สังคม คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ช่วยกรุณาให้คำแนะนำตั้งแต่เริ่มคิดหัวข้อในการทำวิจัย และรองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ แก้วปาน อาจารย์ประจำภาควิชาพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่กรุณาให้คำแนะนำในเรื่องการดำเนินการวิจัย และนางสาว ผ่องศรี ก้อนทอง หัวหน้างานทรัพยากรบุคคล ที่กรุณาประสานงานในคลินิกส่งเสริมความก้าวหน้าในสายอาชีพ เพื่อช่วยเหลือรวมทั้งให้คำแนะนำในการดำเนินการต่างๆ แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานบริหารการศึกษา ที่กรุณาช่วยแจกแบบสอบถามให้แก่นักศึกษา และขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยอาจมิได้เอ่ยนาม ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- ดลฤดี เพชรขว้าง และนันท์ชัชพัทธ์นา. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา*. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. *ทัศนีย์ ชาติไทย. (2555). แรงจูงใจและความต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา*

- มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิตย์.
- ฉันทย์ชนก เทศนา และณลินี ทองประเสริฐ. (2557,
มกราคม – มิถุนายน). *ความต้องการใน
การเข้าศึกษาต่อระดับดุษฎีบัณฑิตด้าน
บริหารธุรกิจของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ
ปริญญาโท ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี.*
วารสารศรีวนาลัยวิจัย, 2 (4), หน้า 39-48.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. คณะเวชศาสตร์เขตร้อน.
*รายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐาน
คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็น
เลิศ EdPEX, 2556: 1. นครปฐม:*
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศศิธร วงศ์ประเสริฐ. (2547). *ความผูกพันต่อ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ของนักศึกษาระดับ
ปริญญาโทหลักสูตรบริหารธุรกิจสำหรับ
ผู้บริหาร จังหวัดสมุทรสาคร. การค้นคว้า
แบบอิสระปริญญา บริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา. สำนักงาน
มาตรฐานและการประเมินคุณภาพ
การศึกษา. *เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อ
การดำเนินงานที่เป็นเลิศ 2556-2557.*
กรุงเทพมหานคร.
- อภิรัตน์ บั้วมณี. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความ
ผูกพันที่มีต่อโรงเรียนของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการ*
*เพชรบุรี. สารนิพนธ์ ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- อภิชาติ วีระสมวงศ์. (2553). *ความผูกพันของ
นักศึกษาระดับปริญญาโทที่มีต่อ
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและ
ภาคเอกชนของมหาวิทยาลัยศิลปากร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
ภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- Hom, Willard. (2004). *A Model for researching
student commitment.* (Online).
Available: [http://www.ocari.org/files/
knowledgebase/willard/CommitmentAb
.pdf.](http://www.ocari.org/files/knowledgebase/willard/CommitmentAb.pdf)
- Polit, D.F. & Hungler, B.P. (1997). *Essentials of
nursing research. Methods,
appraisals, and utilization.*
Philadelphia : Lippincott.
- Steer, R. M. and Porter, L. W. (1983). *Motivation
and work behavior.* New York:
McGraw Hill. UNESCO.
- Tinto, Vincent. (1975). "Dropout from higher
education: A theoretical synthesis of
recent research." *Review of
Educational Research.* 45, 1 (Winter):
89-125.